

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 880/25
29.5.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., са боравиштем у ..., чији је пуномоћник Момир Радојковић, адвокат из Смедерева, Улица краља Петра I бр. 3/43, против тужених ББ и ВВ, обоје из ..., са боравиштем у ..., чији је заједнички пуномоћник Милош Јанковић, адвокат из Смедерева, Трг републике бр.13, ради исплате по основу доприноса у стицању заједничке имовине, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву П 2906/21 од 17.09.2024. године, у седници већа одржаној дана 29.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П 2906/21 од 17.09.2024. године, у ставу првом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле, па су обавезани тужени да тужили на име доприноса у стицању заједничке имовине, солидарно исплате износ од 5.406,11 евра, заједно са законском затезном каматом почев од 25.10.2021. године па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле у делу којим је тражено да се тужени обавежу да тужили преко износа досуђеног ставом првим изреке пресуде, па до укупно траженог износа од 7.240 евра, солидарно исплате износ од још 1.833,89 евра, заједно са припадајућом законском затезном каматом. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужили на име трошкова парничног поступка исплате износ од 268.813,00 динара, заједно са законском затезном каматом почев од дана испуњености услова за извршење, па до исплате.

Против наведене пресуде тужени су благовремено изјавили жалбу, из свих законских разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку,

побијајући је у ставу првом и трећем изреке. Трошкове другостепеног поступка су тражили и определили.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у побијаном делу у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку (“Сл. гласник РС” бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-др.закон), Апелациони суд је оценио да жалба тужених није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је била у брачној заједници са туженим ББ у периоду од 17.09.2014. године до 27.02.2020. године, када је њихова брачна заједница фактички престала да постоји, док је брак формално разведен пресудом Основног суда у Смедереву П2 271/21 од 21.07.2021. године. За време трајања брачне заједнице тужила и тужени ББ живели су заједно са туженом ВВ и сада покојним ГГ (оцем туженог ББ и супругом тужене ВВ), који је преминуо у августу 2018. године, након чега су у заједници живеле само парничне странке, и то у стану који су тужени изнајмили у Италији. Након што се доселила код тужених 2014. године, тужила до јула 2017. године није била у сталном радном односу, већ је најпре учила језик и сређивала боравишне и радне дозволе, након тога је током 2016. године у два наврата обављала различите послове у трајању од по 2 месеца и 3-4 месеца примала накнаду за незапослене. Крајем јула 2017. године, тужила је засновала стални радни однос, те је остваривала зараду од 1.300 евра, с тим што је добијала износ од 120 евра на име топлог obroка. Тужени су са друге стране од почетка заједнице живота били у радном односу и остваривали зараде, и то тужени ББ у износу од 1.400 – 1.600 евра, а тужена ВВ у износу од 1.500 – 2.000 евра, све у зависности од оствареног прековременог рада. Поред наведеног, примања је имао и сада покојни ГГ, и то по основу инвалидске пензије у износу од око 270 евра месечно. Из исказа парничних странака утврђено је да је закупнина за стан у ком су живели износила 370 евра, да су за исхрану трошили око 500 евра, да је струја била око 250 евра, а вода око 150 евра. У пословима одржавања породичног домаћинства учествовали су тужила, тужена ВВ и сада покојни ГГ. Из исказа парничних странака утврђено је и да током трајања брачне заједнице нису куповане непокретности, нити пак покретне ствари веће вредности, као и да је приликом напуштања заједнице тужила са собом понела износ од 17.000 евра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је донео побијану одлуку, имајући у виду чињеницу да парничне странке током трајања заједнице нису стекле непокретну, нити пак покретну имовину веће вредности, већ је тужила постављеним захтевом тражила део новца који су парничне странке у том периоду уштеделе. Одлуку је донео полазећи од законске формулације да заједничку имовину чланова породичне заједнице представља имовина коју су чланови стекли радом у току трајања заједнице живота, у шта потпада и износ новца који су заједничари у том периоду уштедели, те да новац који су парничне странке уштеделе током трајања породичне заједнице представља заједничку имовину свих чланова породичне заједнице који су учествовали у његовом стицању, с тим што за разлику од брачне заједнице код стицања породичне заједнице не постоји претпоставка једнакости

удела. Првостепени суд је приликом утврђивања износа новца који су парничне странке могле да уштеде током трајања породичне заједнице пошао од допунског налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке Верице Ђорђевић Урошевић од 05.12.2023. године, која је анализом достављених потврда о зарадама утврдила да је у овом периоду тужилца остварила укупан приход од 59.548,62 евра, тужени ББ 111.083 евра, тужена ВВ 116.722,09 евра, док је сада покојни ГГ до августа 2018. године остварио укупан приход од 13.415 евра. Описани износи представљају зараде парничних странака, односно инвалидску пензију покојног ГГ, при чему су код утврђивања укупне зараде тужилце узети износи остварени на име повремених послова током 2016. године, износи на име накнаде за незапослене, као и износи које је тужилца добила на веридби и од родитеља. Са друге стране, првостепени суд као допринос тужилце није узео у обзир износ од 4.000 евра које је тужилца добила приликом просидбе, будући да из исказа сведока ДД, мајке тужилце, произилази да је тим износом тужилца платила курс италијанског језика и друге обавезе око добијања папира, што произилази и из исказа саме тужилце која је потврдила да је све потребне таксе платила од својих пара. Приликом урачунавања доприноса парничних странака цењене су и друге околности прописане одредбом члана 180 став 3 Породичног закона, па је у том смислу узета у обзир и чињеница да су тужилца и сада покојни ГГ, обављали послове породичног домаћинства попут чишћења, прања и припремања хране, док допринос у овом делу није признат туженом ББ, будући да из исказа парничних странака не произилази да је именовани доприносио заједници на овај начин. Приликом процене рада у домаћинству, првостепени суд је прихватио методологију коришћену од стране судског вештака Верице Ђорђевић Урошевић, која је у свом допунском налазу и мишљењу од 05.12.2023. године детаљно појаснила на који начин је утврдила допринос у овом делу и исти додала овим члановима на износ зараде. Као посебан допринос тужене ВВ узета је и чињеница да је иста самостално плаћала трошкове закупа стана, па је вештак утврдила да укупан допринос тужилце износи 71.001,62 евра, док туженог ББ 111.083,00 евра, тужене ВВ 153.965,00 евра и сада покојног ГГ 21.744,00 евра, односно да укупна зарада чланова породичне заједнице у овом периоду износи 357.793,62 евра. Полазећи од наведеног, судски вештак је утврдила да допринос тужилце износи 19,84%, допринос туженог ББ 31,05%, допринос тужене ВВ 43,03%, док допринос сада покојног ГГ износи 6,08%. Након што је утврдио укупан износ који су парничне странке оствариле и њихове доприносе по том износу, првостепени суд је надаље анализирао трошкове настале током трајања заједнице живота, па је пошао од налаза и мишљења судског вештака који је најпре приказао трошкове конкретног домаћинства на основу исказа парничних странака, а потом узео у обзир и званичне статистичке податке о трошковима једног домаћинства у Италији, додајући на то и трошкове годишњих одлазака странака у Србију. На описани начин судски вештак је утврдила да укупни трошкови ове породичне заједнице у периоду од 17.09.2014. године до 27.02.2020. године износе 187.884,00 евра, те када се овај износ одузме од укупне зараде чланова породичне заједнице добија се износ могуће штедње парничних странака који према допунском налазу и мишљењу судског вештака износи 112.934,00 евра. Полазећи од наведеног, а имајући у виду претходно утврђене доприносе парничних странака у стицању овог износа, као и чињеницу да је тужилца приликом напуштања породичне заједнице са собом понела износ од 17.000 евра, првостепени суд је оценио да износ од 5.406,11 динара представља износ који тужилци припада на име заједничког стицања у породичној заједници парничних странака. Приликом

утврђивања трошкова које је породично домаћинство имало у овом периоду, првостепени суд је посебно имао у виду да су у време трајања заједнице живота тужила и тужени ББ били релативно младе особе у тек заснованој брачној заједници, па је животно и логично да су током трајања заједнице повремено излазили и путовали и да им једини циљ у том периоду није била само штедња новца. Из ових разлога, првостепени суд није прихватио основни налаз и мишљење судског вештака Верице Ђорђевић Урошевић у којем су приликом обрачуна трошкова узети у обзир само трошкови закупа, исхране и комуналија, већ је приликом обрачуна укупних трошкова породичне заједнице требало узети у обзир и остале трошкове који уобичајено настају у једном домаћинству, попут трошкова за куповину гардеробе, обуће, превоза, трошкова излазака у ресторане и кафиће, што је судски вештак узела у обзир у допунском налазу од 05.12.2023. године које је првостепени суд прихватио. Ценећи допринос у обављању послова у оквиру домаћинства, првостепени суд је из исказа парничних странака утврдио да су се тим пословима бавили сви чланови заједнице, изузев туженог ББ. Самим тим, првостепени суд је допринос у обављању ових послова ценио свим члановима изузев туженог ББ, при чему је имао у виду да се и код обављања ових послова не може тачно утврдити ко је колико радио, због чега је овај допринос цењен једнако. Што се тиче саме методологије обрачуна ове врсте доприноса, првостепени суд је прихватио начин који је судски вештак применила имајући у виду да суд не располаже потребним знањем да овај допринос квантитативно изрази, док се са друге стране ради о судском вештаку економско-финансијске струке, актуару, чија је то специјалност и која је објаснила да је овакав начин вредновања кућних послова адекватан у оваквој врсти вештачења. На досуђени износ, првостепени суд је тужили признао и право на законску затезну камату почев од 25.10.2021. године, као дана подношења тужбе, а све у смислу одредби чланова 277 и 324 Закона о облигационим односима. Преко износа досуђеног ставом првим изреке побијане пресуде па до укупно траженог износа од 7.240 евра, првостепени суд је одбио тужбени захтев, као неоснован.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је доносећи ожалбену пресуду, правилно применио материјално право садржано у одредби члана 195 Породичног закона, када је закључио да је у конкретном случају између парничних странака постојала шира породична заједница у погледу привређивања у периоду од 17.09.2014. године до 27.02.2020. године. Правилно је првостепени суд ценио чињеницу да су тужени били у радном односу и да су остваривали зараде, а да тужила до јула 2017. године није била у сталном радном односу, већ је најпре учила језик и сређивала боравишне и радне дозволе, након чега је 2016. године у два наврата радила различите послове од по 2 месеца и 3-4 месеца примала накнаду за незапослене, да би се тек крајем јула 2017. године запослила за стално и почела да остварује зараду од 1.300 евра, уз 120 евра на име топлог obroka.

Правилно је првостепени суд утврдио да су тужила, њени свекрва и свекар учествовали у обављању послова у оквиру домаћинства, а да тужени није учествовао, правилно ценећи њихов допринос у обављању ових послова. Такође је правилно првостепени суд своју одлуку засновао на допунском налазу и мишљењу судског вештака, утврдивши да су укупни трошкови ове породичне заједнице у утуженом периоду износили 187.884,00 евра, да је могућа штедња парничних странака износила

112.934,00 евра, да допринос тужиље износи 19,84%, допринос туженог ББ 31,05%, допринос тужене ВВ 43,03%, док допринос сада покојног ГГ износи 6,08%. Такође правилно је првостепени суд ценио да је животно логично да су током трајања заједнице тужила и њен супруг, с обзиром да су били млади излазили у ресторане и путовали, па је правилно оценио да њихов једини циљ није био штедња новца.

По налажењу овог суда, првостепени суд је потпуно и правилно утврдио чињенично стање, правилно применио материјално право, када је усвојио тужбени захтев за износ од 5.406,11 евра, као у ставу првом изреке побијане пресуде и дао јасне и правилне разлоге које у свему прихвата и овај суд као другостепени.

Чланом 195 Породичног закона, прописано је да имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници представља њихову заједничку имовину, а члановима породице сматрају се крвни, тазбински и адоптивни сродници супружника, односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе. На имовинске односе чланова породичне заједнице сходно се примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176 став 2 (уписивање у јавни регистар) и члана 180 став 2 (претпоставка о једнаким уделима). Да би постојала заједница живота у породичној заједници, која води заједничком стицању, потребно је да између чланова породичне заједнице постоји и економска заједница, односно заједница стицања и заједничког трошења. Само у том случају имовина стечена радом сматра се заједничком, ако није другчије уговорено. Имовина стечена у породичној заједници резултат је како уложеног рада чланова домаћинства, тако и материјалне базе у земљишту која је унета у заједницу, као посебна имовина појединих чланова домаћинства.

Правилно је првостепени суд оценио да се у конкретном случају ради о стицању у широј породичној заједници, те да би се нека имовина сматрала заједничком имовином чланова породичне заједнице, потребно је да она буде резултат заједничког рада чланова те заједнице, стечено у време трајања заједнице живота, при чему се висина удела одређује према доказаном доприносу сваког учесника у стицању заједничког власништва. Наведено зависи од вредности уложеног рада у стицању и прибављању имовине било да је рад обављен унутар домаћинства на постојећој имовини или ван домаћинства, тако да су остварени приходи уложени у заједницу, као и приходи посебне имовине појединих чланова домаћинства који се појављују као резултат коришћења те имовине, а где се сви облици рада и сарадње вреднују и где при одлучивању о висини доприноса у стицању одређене ствари није одлучујуће ко је од чланова домаћинства конкретно учествовао у стварању те ствари, а ко је у оквиру породичне заједнице радио на неком другом послу. За постојање заједничке имовине, стечене у породичној заједници нужно је остварење две претпоставке, а то су: постојање односа сродства између чланова породичне заједнице и постојање заједнице живота и привређивање између чланова породичне заједнице, као економске заједнице. На имовинске односе у породичној заједници примењују се одредбе породичног закона, које се примењују на имовинске односе супружника и ванбрачних партнера, осим у погледу одредбе о упису у јавни регистар и претпоставке о једнаким уделима из члана 195 Породичног закона.

Са изложеног, неосновани су жалбени наводи тужених да у конкретном случају првостепени суд није правилно утврдио допринос тужиле штедњи у заједници живота, као и наводи да је суд погрешно утврдио трошкове поступка, сходно првобитно опредељеној вредности спора од 2.400.000,00 динара, с обзиром да је тужбени захтев прецизиран пред последње рочиште у предмету и да је напослетку досуђено 25% од првобитно постављеног тужбеног захтева.

Ово стога, што је правилно првостепени суд утврдио допринос тужиле према допунском налазу и мишљењу судског вештака, за који је оцењено да је дат на јасан, детаљан и проверљив начин у свему поткрепљен писменим исправама приложеним од стране парничних странака. Правилно је првостепени суд утврдио да допринос тужиле заједничкој штедњи од 112.934,00 евра износи 19,84%, правилно досуdivши 5.406,11 евра, узимајући у обзир и 17.000,00 евра које је тужила неспорно понела са собом након напуштања заједнице живота. Тужени, на којима је у смислу одредбе члана 231 ЗПП, био терет доказивања, нису доказали да је удео тужиле у заједничкој уштеђевини био мањи од утврђеног, како то правилно налази првостепени суд, по основу заједничког рада и прихода члана домаћинства у широј породичној заједници.

Неосновано се жалбом тужених оспорава оцена изведених доказа, са тим у вези и утврђено чињенично стање. Наиме, одредбом члана 8 ЗПП, прописано је да суд, по свом уверењу, одлучује које ће чињенице узети као доказане, а по основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног доказног поступка. О томе које чињенице сматра утврђеним и на основу којих доказа, одлучује суд на основу сопственог утвeрења. У поступку који је претходио доношењу пoбијане пресуде као доказно средство се претежно јавља саслушање странака и сведока. Правилна оцена исказа сведока и странака, подразумева оцену њиховог држања пред судом, сагласност њихових исказа са исказима осталих саслушаних лица и другим изведеним доказима, неспорним и опште познатим чињеницама, да ли сведок има непосредних или посредних сазнања о догађају о коме сведочи, као и оцену општег утиска који сведок, односно странка оставља на суд приликом давања исказа. У конкретном случају првостепени суд је ценећи исказе странака и сведока, дао управо такву њихову анализу, односно оцену која садржи уверљива и логична објашњења у погледу одлучне чињенице, постојање шире породичне заједнице парничних странака и стицања штедње.

Правилно је првостепени суд тражени износ од 5.406,11 евра досудио у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, с обзиром на одредбу члана 395 ЗОО, којом је прописано да се испуњење новчане обавезе која гласи на плаћање у некој странoј валути може тражити само у домаћем новцу. С обзиром на наведено, у конкретном случају првостепени суд није прекорачио границе тужбеног захтева, имајући у виду да захтев за исплату новчане обавезе у странoј валути садржи у себи и захтев за исплату новчаних јединица у домаћој валути, односно динарима. Из наведеног разлога нису основани жалбени наводи тужених, да је првостепени суд прекорачио границе постављеног тужбеног захтева.

Такође нису основани жалбени наводи тужених да првостепени суд није правилно одмерио трошкове поступка, односно да је трошкове одмерио према првобитној вредности спора од 2.400.000,00 динара, а да је тужиљи пресудом досуђено 25% до првобитно постављеног захтева. Ово стога што је увидом у списе предмета утврђено да је првостепени суд трошкове правилно определио према вредности са којом је тужиља успела у спору, односно правилно досуђујући тужиљи судску таксу, као и адвокатске трошкове према износу од 5.406,11 евра, са колико је и тужиља успела у овом судском поступку.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које су тужени истакли у жалби, али их будући да не могу довести до другачије за тужене повољније одлуке у овом поступку, није посебно образлагао, сагласно члану 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку.

На основу изложеног Апелациони суд је одбио као неосновану жалбу тужених и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке, применом члана 390 Закона о парничном поступку, одлучивши као у ставу првом изреке ове пресуде.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка садржана у ставу трећем изреке ожалбене пресуде, на основу члана 401 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку, а који трошкови су тужиљи досуђени правилном применом одредби чланова 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, а у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, важећих у време доношења одлуке о трошковима и Таксеном тарифом важећом у време настанка таксене обавезе, па је одлучено као у ставу првом изреке ове пресуде.

Како тужени нису успели у другостепеном поступку, на основу члана 165 став 1 у вези члана 153 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић